

ශ්‍රී ලංකාවේ වනම් ස්වාභාවික ලෝක උරුමය

සිංහරාජය

ශ්‍රී ලංකාවේ ලෝක උරුම ලෙස නම්කර ඇති ස්ථාන හයක් තිබේ. ඒ අතර එකම ස්වාභාවික සම්පත වන්නේ සිංහරාජ වනාන්තරයයි. තෙක් කලාපයට අයත් සදාහරිත වනාන්තරයක් වන සිංහරාජය ගාල්ල, මාතර සහ රත්නපුර යන දිස්ත්‍රික්ක තුනට අයත් වෙයි. හෙක්ටයාර 11,187ක් වූ බිම් පෙදෙසක් පුරා විහිදී ඇති සිංහරාජයේ දිග කිලෝමීටර් 21කි. අවම පළල කිලෝමීටර් 03කි.

නම් ලැබීම

සිංහරාජ වනාන්තරයට 'සිංහරාජ' යන නම ලැබීම පිළිබඳව එක් කතන්දරයක් ජනප්‍රවාදයේ සඳහන් වෙයි. 'ඇන අතීතයේ දී මෙම වනයේ දැවැන්ත සිංහයෙකු සිය අණසක පතුරුවා ගෙන ජීවත් වී ඇත. මෙම සිංහයාගෙන් වනාන්තරය අවට ගම්මානවල සිටි මිනිසුන්ටත් වනයේ ඇතුළත සිටි අනෙකුත් සතුන්ටත් බොහෝ කරදර හිරිහැර සිදුවී තිබේ. ගම්මාන සිංහයාට බියෙන් වනය තුළට යෑම ද අත්හැරියහ. ගම්මාන සිටින සිංහයාගෙන් සිදුවන කරදර දනගත් එක් ශක්ති සම්පන්න පුද්ගලයෙකු වනාන්තරය තුළට ඇතුළු වී සිංහයා සොයා ගල්වලින් ගසා මරා දමූ බව පැවසෙයි. සිංහයා මරා දැමීමට භාවිතා කළ බව කියන ගල් සහිත ප්‍රදේශය 'ගෙඩි ගල්ගොඩ' නමින් අදටත් වනයේ දකුණට තිබේ.

ගමන් මාර්ග

සිංහරාජ වනාන්තරයට ඇතුළුවීම සඳහා ප්‍රධාන මාර්ග හතරක් පවතී. එනම් කලවාන වැද්දාගල මාර්ගය, රක්වන මෝනියා සයවි මාර්ගය, හිනිදුම තෙවම මාර්ගය සහ දෙතිරියා පල්ලේගම මාර්ගයයි. මෙම මාර්ග හතරින් කුමන මාර්ගයකින් සිංහරාජ වනයට ඇතුළු වන කවරකුට වුවද එක හා සමාන ලෙසින් වනාන්තරයේ සුන්දරත්වයන් එහි පාර්සරිකමය වටිනාකමක් පිළිබඳව මනා අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

වනාන්තරයේ භූ විෂමතාව

සිංහරාජ වනාන්තරය ප්‍රධාන වශයෙන් පැතිරී පවතින්නේ රක්වන කඳු පන්තියට අයත් බුදුබුදු සහ නිම්නයන් මස්සේයි. වනාන්තරයේ පිහිටා ඇති උසම ස්ථානය මුහුදු මට්ටමට සිට මීටර් 1170ක් උසැති 'හිනිපිටිගල' (බටහිර) කඳු මුදුනයි. අවම උස මීටර් 90ක් පමණ වෙයි. වනාන්තරය තුළ මීටර් 600ට වඩා උසැති කඳු මුදුන් 8ක් පමණ දකුනග හැකිය. හිනිපිටිගල (නැගෙනහිර) කඳු මුදුන මීටර් 1168ක් උස් වන අතර එය වනය තුළ පිහිටි දෙවැනි උසම ස්ථානයයි. තිබ්බොටුගල(මීටර් 904), කොස්ගලනම්(මීටර් 797), දෝනලුගල(මීටර් 769), මුලාවැල්ල(මීටර් 742), සිංහගල(මීටර් 742), පතිනිගල(මීටර් 605) ක් ද උසවෙයි.

දේශගුණය

සිංහරාජ වනාන්තරය ලංකාවේ තෙක් කලාපයේ පිහිටා ඇති වනාන්තරයකි. මේ නිසා එයට නිරිතදිග හා ඒසාන දිග මෝසම් දෙකෙන් ම වර්ෂාව ලැබෙයි. වැඩිම වර්ෂාවනගයක් ලැබෙන්නේ නිරිතදිග මෝසම් සුළඟ මගිනි. සාමාන්‍ය වාර්ෂාවයට අනුව සිංහරාජ වනය තුළ වර්ෂාව නොමැති දිනක් නොමැති බව සඳහන් වෙයි. මිලිමීටර් 3000-6000ක් අතර ගණනක් පුරා සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාවනගයක් පවතින මෙම සුන්දර වන පියසේ මැනක දී වාර්ෂා වී ඇති අවම වර්ෂාවනගය

මිලිමීටර් 50කි. වනාන්තරය තුළ දීර්ඝ ලෙස නියා කාලයක් නොමැති බව පැවසෙයි.

ශාක අභය

සිංහරාජ වනාන්තරය ලෝක උරුම සම්මානයෙන් පුද ලැබීමට ප්‍රධානතම හේතුවක් වනුයේ වනයේ ඇති ශාක විවිධත්වයයි. එකිනෙකට වෙනස් වර්ගයේ ශාක රැසක් කුඩා බිම් ප්‍රදේශයක දී වුව ද දකුණ ගත හැකිය.

සිංහරාජ වනාන්තරයේ සමස්ත ශාක ප්‍රජාවට වියත් ස්ථරය, උප වියත් ස්ථරය, යටි වියත් ස්ථරය සහ බිම් ස්ථරය ලෙස ප්‍රධාන ස්ථර හතරකට වෙන් කරනු ලැබෙයි. ඒ ඒ ශාකයන්හි උස මෙම ස්ථරයන්හි වෙනසට හේතුවක් වී තිබේ.

මීටර් 30-40ක් පමණ උසට වැඩෙන ශාක සියල්ලම වියත් ස්ථරයට අයත් වෙයි. වනයේ ඇති සුවිශාල ශාක සමූහය අයත් වන්නේ වියත් ස්ථරයටයි. ශාකවල තුරු වියත් ඉතා ළඟින් ඇසීරී ඇති අතර එමඟින් සුර්ෂා ලෝකය වනය තුළට ගලා එමට ද බාධාවක් දක්වයි. හොර, බටුණ, බුහොර, කුරුමිබැට්ටිය, කින, හිනියදුන්, වැලිපියැන්න වැනි ශාක වියත් ස්ථරයේ ප්‍රමුඛ ශාක අතර වෙයි.

මීටර් 15-31 අතර උසින් යුත් ශාක උප වියත් ස්ථරයට අයත් වෙයි. බත්බේරියා, හැඩවික, මලබඩ, දියනා, කටුමොද වැනි ශාක උප වියත් ස්ථරයේ බහුල ශාක අතර වෙයි.

මීටර් 5-15 අතර උසින් යුත් ශාක මහින් යටි වියත් ස්ථරය සැකසී තිබේ. මවොල්, අකුකැටිය වැනි ශාක යටිවියත් ස්ථරයේ පවතින ප්‍රමුඛ ශාක වෙයි.

වනයේ ඇති උසින් අඩුම ශාක සමූහය බිම් ස්ථරයට අයත් වන අතර අඩු ආලෝක තත්වයට මරොත්තු දෙන ශාක බිම් ස්ථරයේ බහුලව පවතී. වල්බෝහු, පිතිබරු, පෙරනඔල, නාපස බුලන් වැනි කුඩා ශාක බිම් ස්ථරයේ බහුල ශාක අතර වෙයි.

ප්‍රධාන ස්ථර හතරට අමතරව ඒ ඒ ස්ථරයන් හරහා දිවෙන මා වේවැල්, තම්බොටු වැල්, වෙතිවැල්, පුස්වැල් ආදී ආලෝකය ශාක ද උඩවැටියා වර්ග ඇතුළු අපි ශාක හා පිළිල ශාක ද සිංහරාජය පුරාම ව්‍යාප්තව තිබෙනු දකුණ ගත හැකිය.

සිංහරාජ වනාන්තරය පුරා ඇති ශාක ප්‍රජාව කොතෙක් ද යත් සාමාන්‍ය පිළිගැනීමට අනුව වනාන්තරයේ එක් හෙක්ටයාරයකට අයත් භූමියක විවිධ ශාක විශේෂවලට අයත් ශාක 2,40,000 ක් පමණ පවතින බව සොයාගෙන තිබේ. එමෙන්ම වට ප්‍රමාණය සෙන්ටිමීටර් 30ට වැඩි ශාක 600-700ක් පමණ ගණනක් ද වට ප්‍රමාණය සෙන්ටිමීටර් 150ට වැඩි ශාක 45-50ක් පමණ එක හෙක්ටයාරයක ඇති බව ද හෙදිගුරු වී තිබේ. එමෙන්ම ලංකාවට ආවේණික ශාක ගණ 25 අතරින් ගණ 13ක් පමණ සිංහරාජ වනයෙන් වාර්තා වී තිබේ. සාමාන්‍යයෙන් සිංහරාජ වනයෙන් වාර්තා වී ඇති සෙ.මී.30 ට වඩා වැඩි වට ප්‍රමාණයක් ඇති ශාක විශේෂවලින් 75% ක් ද වට ප්‍රමාණය සෙ.මී. 30 අඩු ශාක විශේෂවලින් 60% ක් පමණ ද ලංකාවට ආවේණික ශාක විශේෂ ලෙස සැලකෙයි. වනය තුළ දවමය වටිනාකමක් ඇති ශාක විශේෂ 340ක් වැඩෙන අතර විශේෂ 192ක් ම ලංකාවට ආවේණිකය. මෙම විශේෂ 192න් විශේෂ 15ක් පමණ පවතින්නේ සිංහරාජ වනාන්තරයේ පමණි.

සත්ව විශේෂ

සිංහරාජ වනාන්තරයේ ඉතා ඉහළ ශාක විවිධත්වයක් ඇත්තා සේම ඉතා ඉහළ සත්ව විවිධත්වයක් ද පවතී. ලංකාවට ආවේණික වන ජීවීහු රැසක් මෙම වනයේ ජීවත් වෙති. විශේෂයෙන් ලංකාවේ ආවේණික පක්ෂි විශේෂ 26න් විශේෂ 20ක් පමණ සිංහරාජ වනයෙන් හමු වී ඇත. කැහිමෙල්ලා, වලිකුකුළා, රතු මුහුණැති මල් කොහා වැනි දුර්ලභ ආවේණිකයන් ද ඒ අතර වෙති. ඊට අමතරව ලංකාවට ආවේණික ක්ෂීරපායී විශේෂ, උගව විශේෂ, උභයජීවී විශේෂ, මත්ස්‍ය විශේෂ හා කෘමි විශේෂ ද බොහෝ ගණනක් මෙම සුන්දර වනපියසේ ජීවත් වෙති. සිංහරාජ වනාන්තරයේ ජීවත් වන විශාල සතුන් අතර කෝනරා, දිවියා, කඳ වදුරා, මුමියා, ඕලමුමියා, දිය බල්ලා ද වෙති.

වනයට ඇති කර්තව්‍ය

ලෝක උරුමයක් වශයෙන් නම් ලදුන් සිංහරාජය ලංකාවේ පවතින බොහෝ වනාපඤ්ඤ වේ විනාශ වී යාමේ තර්ජනයට ද ලක් වී තිබේ. වනාන්තරය වටේ ගම්මාන 22ක්

පමණ පවතින අතර වාරුකන්දෙතිස සහ කොළොන්නොටුව යන ගම්මාන වනාන්තරය තුළ පිහිටයි. කෘමි කාර්මික ජීවන රටාවකට හුරුව සිටින ගම්මාන සුදුසු දැන් නේ වගාව කෙරෙහි දැඩි නැඹුරුවක් දක්වනු දක ගත හැකිය. කලක් වනාන්තරයේ කිතුල් ගස් මඳිමින් කිතුල් හකුරු කරමානගයන්, වේවැල් කපමින් වේවැල් කරමානගයන් නැඹුරුව සිටි පිරිස අඩු වී නේ වගා කරන පිරිස වැඩි වී තිබේ. මෙය එක් අඟකින් වන විනාශයට හේතුවක් නොවුණත් අනෙක් අතින් වනයේ ඉඩම නේ වගාවට නතු වීමේ අවදානමක් පවතී. සිංහරාජ වනයේ ඇතැම් ප්‍රදේශවල නිසි මායිම් නොමැති වීම ද විශාල තර්ජනයක් පවතී. එමෙන් ම මෙම මා ගැබ් වන පියස නැරඹීමට එන සංචාරකයන් අපද්‍රව්‍ය දමා සිදු කරන පරිසර දූෂණය ද සුළුපටු නොවේ වනාන්තරයේ ඇති ඖෂධ හා අලංකාර ශාක ගලවා ගෙන යෑම ද විවිධ ජාතික වාරුකන්දෙතිස පැමිණි මාෂධ වටිනාකම් ඇති ශාක හා ශාක කොටස් ගලවා යාම ද සිදුවන තවත් ව්‍යසනයන් අතර වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ තිබෙන එකම ස්වාභාවික ලෝක උරුමය වන නිසාත් ගිගහ හා කඳ ගඟහි ප්‍රධාන ශාකවත් අරමුභ කෙරෙහි ජලපෝෂක ප්‍රදේශයක් නිසාත් සිංහරාජය සුදුකීමට ආරක්ෂාවක් පුරවැසියන් විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්විය යුතුව ඇත. එසේ නොවුණත් හොත් හවත් ලෝක උරුමයක් අපට නැතිවන දිනය වැඩි ඈත්කර නොවුණු ඇත.

දුමින්ද සංජීව් බාලසුරිය
වනජීවී හා පාර්සරික තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය